

Zaaknr. : 822756
Kenmerk : 822757

Algemene subsidieverordening

Behandelend ambtenaar: P.A.E. de Rooij
Programmadirecteur: L. Nootboom
Portefeuillehouder: K. van den Berg
Ambtenaar aanwezig bij Programmadirectie, Managementteam of Programma-overleg: Nee

Doel van de notitie: Besluitvorming door het algemeen bestuur over het vaststellen van een nieuwe algemene subsidieverordening als basis voor een stimuleringsregeling voor klimaatadaptatie.

Samenvatting: In het waterbeheerprogramma (blz. 63) en het coalitieakkoord is opgenomen dat het waterschap een stimuleringsregeling voor klimaatadaptatieve initiatieven gaat ontwikkelen, met het streven deze in 2025 operationeel te hebben.
De juridische basis voor een stimuleringsregeling is altijd een subsidieverordening. Het waterschap heeft momenteel een subsidieverordening, maar deze moet gemoderniseerd worden als eerste stap op weg naar een operationele stimuleringsregeling voor klimaatadaptatieve initiatieven. Op basis van de modelverordening van de VNG, en ervaringen van gemeenten, waterschappen en de provincie is een nieuwe algemene subsidieverordening voor het waterschap opgesteld.

Advies: Het algemeen bestuur stemt in met het vaststellen van de Algemene subsidieverordening waterschap Brabantse Delta 2025 conform bijgevoegd AB-besluit.

Bespreking in:	Vergaderdatum: (indien geen datum; type dan n.v.t.)
☒ Programmadirecteur	29 oktober 2024
☐ Programma-overleg	
☐ Programmadirectie	
☐ Managementteam	
☐ Overlegvergadering OR	
☒ Portefeuillehouderoverleg	30 oktober 2024
☒ Dagelijks Bestuur	5 november 2024
☐ Lokaal Overleg	
☒ Algemeen Bestuur	19 februari 2025
☒ Check financiële en juridische paragraaf	15 oktober 2024
☒ Bijlage(n) bij het besluit AB-Besluit Algemene subsidieverordening waterschap Brabantse Delta 2025	823349
☒ Achtergronddocument(en) VNG-model algemene subsidieverordening	834917

Aanleiding/context

Aanleiding

In het waterbeheerprogramma (blz. 63) is opgenomen dat het waterschap een stimuleringsregeling voor klimaatadaptieve initiatieven gaat ontwikkelen. Dit komt terug in het coalitieakkoord. Vanuit beide documenten is het streven de stimuleringsregeling in 2025 operationeel te hebben.

Er is daarnaast een belangrijke relatie met 'water en bodem sturend', omdat klimaatadaptatie en 'water en bodem sturend' hand in hand gaan. In de AB-commissie Water en Ruimte & Gezond voldoende water van 12 juni 2024 is de herziening van de subsidieverordening op korte termijn dan ook al aangekondigd.

Waarom een nieuwe algemene subsidieverordening?

De juridische basis voor een stimuleringsregeling is altijd een subsidieverordening.

Het waterschap heeft momenteel een subsidieverordening, maar deze is gedateerd en wordt in de praktijk al een aantal jaren niet meer toegepast. Dat er niet eerder een modernisering is doorgevoerd, heeft te maken met de bestuurlijke koers die voorheen gevaren werd. Het is overigens niet zo dat het waterschap momenteel helemaal niets doet op het vlak van subsidies rondom klimaatadaptatie. Er zijn al wel regelingen, zoals het Buurnatuur- en Buurtwaterfonds. Alleen zijn dat regelingen van anderen (zoals de provincie) waarin het waterschap deelneemt. Een andere partij is de eigenaar van de regeling en de uitvoerder ervan. Het waterschap lift daarin mee. Nu het waterschap ook een eigen regeling wil gaan hanteren, moet om te beginnen de subsidieverordening gemoderniseerd worden. Hiervoor is een nieuwe verordening opgesteld. De basis ligt in de modelverordening van de VNG (de Unie van Waterschappen heeft geen eigen modelverordening, waterschappen hanteren ook het VNG-model). Dit model wordt door vele gemeenten en waterschappen gebruikt, en deze sluit ook aan op de subsidieverordening van onze provincie waaraan onder andere de regeling voor het Buurnatuur- en Buurtwaterfonds gekoppeld is. De VNG-modelverordening is ter informatie toegevoegd. Verder is er te rade gegaan bij de collega- waterschappen zoals De Dommel en Rivierenland, die meer actuele praktijkervaring hebben.

Wat is nieuw?

Het eerste belangrijkste verschil tussen de oude verordening en de nieuwe verordening, is dat de oude verordening beoogde alles in één te regelen, dus procedures en alle inhoud. De nieuwe verordening regelt enkel de juridisch-technische aspecten en procedures. Voor de feitelijke inhoud wordt naar onderliggende nadere regelingen verwezen. Die werkwijze is vergelijkbaar met de werkwijze van de waterschapsverordening. Het stelsel wordt daarmee flexibeler.

Een tweede verschil is dat de nieuwe verordening een lichtere procedure kent voor kleine subsidies. Met minder administratieve lasten voor een aanvrager. Dit volgt uit de modelverordening van de VNG en wordt in de volgende paragraaf verder toegelicht. Andere waterschappen en gemeenten werken daar al lang mee en hebben daar goede ervaringen mee. Door aan te sluiten op de verordeningen van onze collega-waterschappen, gemeenten en onze provincie, wordt het ook makkelijker om onderling samen te werken. Het is voor aanvragers ook makkelijker te volgen als het systeem overal hetzelfde is. Nu hanteert het waterschap als een van de laatste organisaties nog een oud model.

Verschillende procedures uitwerken en toepassen, om zo meer op maat te kunnen werken

De gekende procedure bij subsidies is dat de aanvrager eerst een aanvraag indient voor een voorstel. Op basis daarvan wordt een voorlopige subsidie vastgesteld. Men krijgt dan nog niets uitgekeerd. Vervolgens voert de aanvrager het project uit en dient daarna een definitieve subsidieaanvraag in. Pas dan wordt de balans opgemaakt en wordt bepaald of de subsidie daadwerkelijk wordt toegekend. Daarna vindt de uitkering van de subsidie plaats. Dit is de traditionele standaard procedure.

Voor grote en omvangrijke projecten waar grote bedragen mee gemoeid zijn, is dat een logische aanpak. Voor relatief kleine zaken waar kleine bedragen mee gemoeid zijn, brengt dit veel administratieve rompslomp met zich mee. Voor zowel de aanvrager als voor de overheid. Daarom voorziet het VNG-model in een simpelere procedure voor dat soort eenvoudige zaken. Die kunnen ambtshalve afgedaan worden. Zo hoeft de aanvrager niet persé eerst een voorlopig aanvraag in te dienen. Hier kan in de nadere subsidieregeling worden bepaald dat één aanvraag voldoende is. De bewijslast is ook lichter. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de vaak aangehaalde regenton. Een dergelijke subsidie kan best in één keer toegekend worden. Uiteraard wel op basis van geldige bewijsstukken dat de ton gekocht en geplaatst is, bijvoorbeeld de kassabon en een foto. Een lichtere procedure maakt kleine subsidies ook aantrekkelijker en daarmee ook effectiever.

Tegelijkertijd geldt voor hele grote projecten dat op grond van wet- en regelgeving een accountsverklaring nodig kan zijn. Maar niet alle aanvragen zijn meteen van die omvang. Bovendien is een accountsverklaring geen eenvoudige en een kostbare zaak. Dus ook daar maakt het VNG-model een onderscheid tussen grotere

aanvragen die wel de gekende procedure moeten doorlopen, maar geen accountsverklaring nodig hebben (groot, maar nog niet groot genoeg) en de hele grote projecten waar wel accountsverklaring bij nodig is. Al doende ontstaan er dus 3 categorieën.

De vervolgvraag is waar de grens gelegd wordt tussen die verschillende categorieën. Daar is geen ijzeren regel voor of een volledig objectieve onderbouwing. Het is en blijft uiteindelijk een keuze. Om die keuze te maken, kan wel gebruik gemaakt worden van de ervaring van collega-overheden en regels waar het waterschap zich zelf aan moet houden. Dat leidt samengevat tot het volgende ambtelijke voorstel:

1. Voor de simpele gevallen, dus de gevallen waarin de korte eenvoudige procedure gaat gelden die ambtshalve afgedaan mag worden, is het voorstel om het VNG-model te volgen. Dat wil zeggen een drempel tot en met €5.000,- hanteren.
Dit drempelbedrag uit de modelverordening wordt ook door de andere Brabantse waterschappen en door veel gemeenten in ons werkgebied gehanteerd. Er zijn ook gemeenten in ons werkgebied die de lat bij €7.500 of zelfs €10.000 leggen, maar de inschatting is dat het waterschap niet aan dergelijke bedragen gaat komen voor de eenvoudige ingrepen waar het om zou gaan.
NB: er zijn ook gemeenten in ons gebied zoals Etten-Leur en Moerdijk die in de verordening bepaald hebben dat deze drempel in een nadere regeling (dus door het college van B&W) vastgesteld wordt. Ambtelijk wordt voorgesteld deze lijn niet te volgen, maar deze kaderstelling bij het algemeen bestuur in de verordening te laten.
2. De reguliere gevallen, dus gevallen die de volledige procedure in twee stappen gaan doorlopen en daarbij een verslag en een financiële verantwoording moeten overleggen, gaan dus gelden voor alle subsidies vanaf €5.000,-.
3. Voor gevallen waar aanvullend nog een accountsverklaring voor nodig is, wordt voorgesteld de drempel in te stellen vanaf €125.000,-. Deze drempel wordt ook gehanteerd door de provincie en Waterschap Rivierenland en sluit ook aan bij het bestaande financieel beleid van het waterschap voor het aangaan van samenwerkingsovereenkomsten. Dat is relevant, omdat naast het verlenen van subsidies het waterschap ook in een gezamenlijk project op basis van een samenwerkingsovereenkomst kan bijdragen. Door in de verordening hetzelfde drempelbedrag te hanteren worden beide vormen gelijk benaderd (rechtsgelijkheid).
In het VNG-model en bij sommige waterschappen en gemeenten wordt de drempel nog wel op €50.000,- gesteld. Daarover valt te zeggen dat steeds meer overheden dat bedrag momenteel omhoog brengen in de richting van €125.000,-. De reden daarvoor is dat in de praktijk steeds blijkt dat bij een te laag drempelbedrag een groot gedeelte van de verkregen subsidie weer opgaat aan de kosten van de accountsverklaring. Dat is contraproductief.

Het vaststellen van de verordening is slechts een deel van het totale proces om tot een stimuleringsregeling te komen

Parallel aan het spoor om te komen tot een nieuwe verordening, wordt ook gewerkt aan twee andere sporen die noodzakelijk zijn:

- De bijbehorende nadere regeling waarin de feitelijke subsidie voor klimaatadaptieve maatregelen uitgewerkt wordt.
- Het intern opnieuw inregelen van het hele subsidieverleningsproces.

Voor beide sporen geldt echter dat de uitwerking afhankelijk is van de kaders die in de verordening gesteld worden. Dat wil zeggen dat eerst een kaderstellende uitspraak van het algemeen bestuur over de verordening nodig is, alvorens de uitwerking van het proces en de inhoudelijke regelingen verder kan.

Beoogd effect

Het vaststellen van de nieuwe Algemene subsidieverordening als juridische basis voor subsidieverlening door het waterschap.

Argumenten

- De uitwerking van dit voorstel geeft uiteindelijk uitvoering aan het waterbeheerprogramma (blz. 63) en het coalitieakkoord.
- De juridische basis voor een stimuleringsregeling is een verordening. Op grond van artikel 78 van de Waterschapswet berust de bevoegdheid om een verordening vast te stellen bij het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur stelt verder nog kaders via het waterbeheerprogramma, de kadernota en begroting. Het vaststellen van nadere regelingen berust bij het dagelijks bestuur op grond van artikel 84 lid 1 van de Waterschapswet. Het voorstel is dan ook langs deze lijn uitgewerkt.
- Het waterschap gaat met de nieuwe verordening volgens dezelfde methode werken die gebruikelijk is onder waterschappen, gemeenten en provincies, en die zij al veel langer hanteren. Dat geldt in het bijzonder voor al onze directe partners. We betrekken hun praktijkervaringen ook bij het uitwerken en invoeren van de stimuleringsregeling binnen ons waterschap.

- Het stelsel dat nu opgezet wordt, laat ruimte voor latere toevoegingen, mocht daar bestuurlijk aanleiding voor komen. De eerste uitwerkingen zijn nu gericht op klimaatadaptatie gezien de opdracht vanuit het waterbeheerprogramma, maar het sluit andere zaken in de toekomst niet uit. Zo zou het actieplan biodiversiteit ook aanleiding kunnen geven voor aanvullende regelingen. De opzet van het stelsel zoals die nu opgesteld is, maakt dergelijke aanvulling mogelijk zonder steeds eerst fundamentele wijzigingen in de verordening door te moeten voeren. Dit is een verbetering ten opzichte van het oude stelsel. Het maakt het waterschap slagvaardiger.
- Met de nieuwe opzet kan het waterschap ook de dienstverlening naar aanvragers verhogen ten opzichte van de mogelijkheden die het oude stelsel bood, onder andere door de lichtere procedure voor kleine subsidies toe te passen.

Kanttekeningen en risico's

Er zijn een paar kanttekeningen te plaatsen:

- De verordening is de juridische basis en kaderstellend voor de nadere uitwerking. Hoewel er al wel nagedacht kan worden over hoe eventuele regelingen voor klimaatadaptatie er uit zouden kunnen komen te zien, wat er gesubsidieerd kan worden en onder welke voorwaarden etc., kan dat pas écht uitgewerkt worden als de verordening er ligt.
- Onderdeel van het werken met subsidies is het vaststellen van subsidieplafonds, het maximale bedrag dat in een jaar aan die subsidie uitgekeerd mag worden. Het vaststellen ervan is een jaarlijks terugkomend iets. In de verordening is opgenomen dat het dagelijks bestuur dit vaststelt. Bestuurlijk is al voorzien dat dit gaat vallen onder de portefeuille financiën. Maar belangrijk is op te merken dat het subsidieplafond altijd moet passen binnen de kaders van de begroting, en daarmee de financiële ruimte die het algemeen bestuur kaderstellend beschikbaar stelt. In feite bepaalt het algemeen bestuur hoeveel budget er voor subsidies is. Het dagelijks bestuur mag dit nader verdelen en borgt met het vaststellen van plafonds dat de budgetten niet overschreden worden.

Financiële dekking

Er zijn geen extra financiële consequenties direct voortvloeiend uit deze nota. Het vaststellen van de verordening op zichzelf leidt immers nog niet tot het verstrekken van subsidies, zonder de daarbij behorende nadere regelingen. Voor de nadere regelingen voor klimaatadaptatieve maatregelen geldt dat vanuit het coalitieakkoord al middelen opgenomen zijn in de begroting voor 2024 en voor 2025. Het verlenen van subsidies kan niet plaatsvinden buiten de ruimte die in de begroting is vastgesteld.

Uitvoering

Zodra de verordening is vastgesteld wordt dat besluit gepubliceerd. Subsidies kunnen echter pas echt verstrekt gaan worden zodra ook het interne werkproces en de eerste nadere regelingen gereed zijn en in werking zijn getreden.

Inspraak en participatie

1. Participatie:

In de basis heeft de meest richtinggevende vorm van participatie hier al plaatsgevonden via het proces om tot het waterbeheerprogramma te komen. Dat was de eerste directe aanleiding voor het opstellen van het stimuleringspakket. De uitwerking naar een verordening is in hoge mate een juridisch-procedurele kwestie, die zich qua karakter slecht leent voor participatie. In dit geval gaat het om een financiële regeling, waarop de participatieverordening geen participatie op van toepassing heeft verklaard.

2. Inspraak:

Specifiek ten aanzien van de verordening geldt dat deze in feite een financiële regeling is die bovendien ook slechts procedures regelt. Inspraak is niet verplicht en ook niet gebruikelijk (zie bijvoorbeeld de belastingverordening). Daarom is er geen inspraakprocedure gevolgd. De nadere regelingen waarin de details van de stimuleringsregeling worden uitgewerkt, zullen wel de inspraakprocedure gaan doorlopen.

Communicatie

De communicatie omvat twee sporen:

1. Het formele spoor waarin bekendgemaakt wordt dat de verordening is vastgesteld en wanneer deze in werking treedt. Dit loopt via de gebruikelijke aanpak daarvoor.
2. De feitelijke publiekscommunicatie rondom de subsidiemogelijkheden. Dit is voor het publiek veel interessanter, maar die communicatie heeft pas zin op het moment dat de nadere regelingen ook vastgesteld zijn. Want pas dan kan verteld worden waarvoor men precies subsidie kan krijgen en hoe. Vanaf dat moment gaat er breed en uitgebreid gecommuniceerd worden. Het feit dat de eerste stap nu gezet wordt door het vaststellen van het juridische raamwerk, heeft voor het brede publiek nog onvoldoende nieuwswaarde.

Relatie met beleidsvelden

- **Winnend Samenwerken in Brabant**

Niet van toepassing.

- **Bijdrage aan doelen voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**

Niet van toepassing.